

Motion till riksdagen

1989/90:K311

av Anders Björck och Hans Leghammar (m, mp)

Sanningsförsäkran vid utskottsutfrågningar

Sedan den 1 februari 1988 kan riksdagsutskotten anordna offentliga utskottsutfrågningar. Metoden att inhämta upplysningar genom att utfråga särskilt inbjudna personer har dock praktiserats tidigare, även om utfrågningarna då har skett bakom lyckta dörrar.

Det är självfallet av största vikt att de informationer som lämnas till utskotten är korrekta. De ligger ofta till grund för viktiga beslut.

Något krav på att de personer som framträder inför utskotten skall tala sanning finns emellertid inte. Det är sålunda möjligt att lämna felaktiga eller vilseledande uppgifter liksom att förtiga viktig information utan att detta går att atgarda juridiskt.

Detta är otillfredsställande. Det innebär att kraven på sanningsenlighet är större för den som vittnar i t.ex. ett enkelt trafikmål än för den som hörs av ett riksdagsutskott.

Under senare år har allmänhetens intresse ökat för de utfrågningar – offentliga eller bakom lyckta dörrar – som anordnas av riksdagsutskotten. Ett stort antal utfrågningar har genomförts. I samband därmed har bl.a. frågan rests om inte någon form av sanningsförsäkran borde lämnas av de som företräder inför utskotten för att lämna upplysningar.

Frånvaron av regler om sanningsförsäkran i samband med utskottsutfrågning beror förmodligen på att sådana förekom mycket sparsamt vid tidpunkten för arbetet med nu gällande regeringsform och riksdagsordning. Situationen i dag är emellertid en annan. Så har t.ex. granskningen av regeringen vuxit i omfattning och blivit mer inträngande. Det finns starka skäl att införa någon form av sanningsförsäkran för dem som utfrågas av riksdagsutskotten.

De som företräder inför utskott för att lämna upplysningar kan indelas i tre kategorier. Det handlar om personer med ett politiskt ansvar, dvs. statsråd, statssekreterare och politiskt sakkunniga i departementen. Vidare personer i statlig tjänst. Slutligen privatpersoner som kan vägra företräda inför utskottet.

Det är viktigt att analysera vad som bör gälla för dem som skall lämna upplysningar inför utskott. I samband härmed bör övervägas om olika regler bör gälla för de olika kategorierna, och huruvida sanningsförsäkran skall avläggas av samtliga grupper. Att statsråd, statssekreterare och politiskt sakkunniga bör avlägga sanningsförsäkran skall vara självklart.

Fragan bör därför utredas i syfte att skyndsamt införa en ordning med sanningsförsäkran för utskottsutfrågningar.

Hemställan

Mot. 1989/90
K311

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att frågan om sanningsförsäkran för dem som lämnar upplysningar till riksdagsutskott skyndsamt utreds i syfte att framlägga lagförslag om sådan försäkran.

Stockholm den 23 januari 1990

Anders Björck (m)

Hans Leghammar (mp)